

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se retrimt.
Inserate
se primesc la Administrațiune
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenthaler & Emmerich Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt, Nachf., Anton Oppelt.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein-Bornat, Iuliu Lo-
pold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invo-
iață. — REGĂLAME pe pagina
— a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate edi-
țiile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgul Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 278.

Brașov, Luni-Marți 18 (3) Decembrie.

1907.

In cestiunea congruei.

A venit târziu—dar n'a venit ce am așteptat și ce credem, că am fost în drept de a aștepta. Înțelegem scurtele comunicat al „Unirei“ din Blaj ce-l publicăm mai jos, relativ la cele ce se coc și se fierb acum în cestiunea congruei. Parcă cel ce a publicat comunicatul s'ar fi temut, ca nu cumva să destăinuască ceva ce ar putea să semene cât de cât a lămurire asupra stadiului în care se află aceasta gravă cestiune și în care este implicată și preoțimea noastră unită, este implicată întreaga biserică română unită.

Ce spune adecă comunicatul?

Spune că în conferența episcopescă, ce s'a ținut la Budapesta la 19 Decembrie a. c. sub prezidiul primatului, s'a desbătut răspunsul ministrului de culte; spune că s'a ales de urgență o comisie de 5, care va pertracta verbal cu domnul ministru, și că în aceasta comisie este ales și un episcop român P. S. S. Dr. Demetriu Radu.

Toate acestea sunt lucruri, pe cari după toate cele de până acuma le puteam presupune. Tot așa nu e ceva deosebit ce se vorbește despre baza, pe care se contemplează a se face întregirea salariilor preoțești. Nou ar părea numai pasagiul, în care se zice, că se poate spera să fie prezentat dietei până în luna Martie proiectul de lege asupra regulării congruei catolice, așa că aceasta să poată fi licuidată deja pe anul 1908 și pentru clerul nostru unit.

Fiind vorba despre un nou făt al activității ministrului actual de culte Apponyi, fără voce ne cuprinde sentimentul, că stăm în fața unei a doua ediții (după cea dintâi a legii școlare) a acțiunii patriotice neasămuite a a-estui ministru.

Comunicatul „Unirei“ însuși zice, că, după pățaniile trecutului prevederile de mai sus trebuie primite c'o rezervă oarecare.

Care va se zică, am fi ajuns

după atâția mar de ani de lupte pentru independența bisericii române unite la punctul ca acum să nu dorim decât cât mai grabnică licuidare a congruei și a autonomiei catolice? Ori că „rezerva“, despre care vorbește comunicatul din cestiune privește acea rezervă, ce, după tot trecutul și după situația reală actuală, s'a impus și se impune Arhiepiscopilor români uniți cu privire la ceea ce se coace și se fierbe în conferențele episcopatului catolic unguresc?

Bine și de dorit ar fi să se adeverească aceasta pe deplin, zicem la rândul nostru. Mai mult! Nici că ne putem închipui că n'ar mai fi vorba de o asemenea rezervă și — dacă comunicatul foaiei din Blaj n'atinge cu nici un cuvânt în ce condițiuni se contemplează lucrurile de cătră ministru și episcopii catolici și se pregătește proiectul de lege pentru regularea congruei, aceasta, credem, nu e și nu poate fi decât numai ocologia oricărei aluzii în cestiunea cea mare de existență, pân'ce vor vorbi cei competenți.

Și aceștia, suntem convinși, — vor vorbi și vor arăta ce așteaptă biserică română unită din Transilvania și Ungaria, ce i se cere și ce i se dă.

Și aceasta nu se poate întâmpla decât acum când e timpul, căci nu se poate ca într'o cestiune așa de mare de viață bisericească-națională să ne pomenim deodată în fața unui fapt împlinit poate în prejudiciul și în detrimentul ei.

Eată de ce credem, că comunicatul mult amintit nu este decât un aviz indirect cătră cler și popor pentru marea luptă, ce le stă înainte de cumva așteptările și pretenziunile episcopatului bisericii române unite autonome nu vor fi aflat convenita ascultare și respectare la ministru și la episcopatul catolic unguresc.

Pentru azi încheiăm citând un pasagiu din comunicatul publicat în

„Unirea“ delu 1891 la inspirațiunea răposatului Metropolit Ioan și în care se zicea:

„Dacă se va realiza vreodată unirea bisericii catolice de rital latin din Ungaria, noi suntem deplin convinși că măcar atunci va trebui să se realizeze și autonomia bisericii noastre greco-catolice, însă putem asigura pe oricine, că biserica noastră nici atunci nu se va contopi în organismul autonom al bisericii latine cotoice din Ungaria, căci prin aceasta nu numai și-ar perde independența eluptată, ci ar putea fi folosită și spre ajungerea unor scopuri contrare misiunii, ce are s'o implinească în mijlocul poporului românesc.“ („Unirea“ nr. 9 din 1891.)

Congrua. Cetim în „Unirea“ din 28 Decembrie a. c.

În conferința episcopatului catolic de ambe ritorile, ținută sub prezidiul Primatului, în ziua de 19 Decembrie, s'a desbătut răspunsul ministrului de culte, dat la scrisoarea adresată de corul episcopesc aceluiași ministru din conferința dela 24 Octombrie 1907. Răspunsul corului episcopesc va fi dat în scris. Însă pentru a grăbi rezolvarea chestiei cu regularea congruei, s'a ales o comisie de cinci episcopi, cari vor pertracta verbal cu domnul ministru și apoi vor refera conferinței plenare, a cărei convocare s'a proiectează pe finea lunii Ianuarie 1908. În comisiunea aceasta este ales și episcopul Orăzii P. S. S. Dr. Demetriu Radu.

După cum aflăm, regularea congruei se contemplează tot pe bazele acelea, pe cari s'a făcut și la frații neuniți și la confesiunile acatolice. Anume preoții cu calificăție deplină vor primi întregire la 1600 cor., iar cei cu calificăție inferioară (moralității) la 800 cor. De bază la întregire vor servi conscrierile congruale. Să poate spera, că la finea lunii Februarie ori prin luna Martie, proiectul de lege privitor la regularea congruei, va fi prezentat corpurilor legiuitoare, așa că deja pe anul 1908 să poată fi împărțit clerul nostru în beneficiul congruei întregite.

Bine și de dorit ar fi, să se adeverească aceste prevederi. După pățaniile trecutului, o rezervă oarecare ni se impune.

Camera magnaților a votat proiectul cvotei în ședința de Sămbătă. A fost și puțină discuție. Magnatul Laszkary s'a declarat contra urcării cvotei și a propus ca proiectul să se retrimită dietei. Cvota — a zis oratorul — ar trebui să fie redusă. Ar fi conștut să se lase regelui să decidă asupra cvotei, căci Maj. Sa va procede cu dreptate. Baronul Desideriu Pronay a vorbit de asemenea contra urcării cvotei, zicând că guvernul actual e un guvern de tranziție, care n'ar fi trebuit să influențeze urcarea cvotei. Pactul conține pentru Ungaria numai avantagi neînsemnate, pentru Austria însă avantagi mari. Conte Zichy vorbește pentru cvotă. A luat apoi cuvântul ministrul Wekerle răspunzând antevorbitorilor. E drept, a zis Wekerle, că situațiunea economică a țării nu motivează urcarea cvotei, trebuie însă luat în considerare faptul, că Ungaria a câștigat avantagi diverse. Motivele politice, cari au făcut necesară încheierea pactului, sunt a se căuta în faptul, că de când stăm în luptă cu Austria, poziția Ungariei s'a slăbit în fața străinătății. Dacă nu s'ar încheia pactul, s'ar periclita exportul nostru. La mijloc sunt însă și considerațiuni în ce privește politica interioară a Ungariei, de pildă votul universal, care trebuie realizat și altele.

Proiectul cvotei a fost în fine votat.

În aceeași zi, la orele 1 p. m. s'a întrunit în ședință și dieta, luând la cunoștință nunițul camerei magnaților, privitor la votarea proiectului de cvotă.

Două ordinațiuni ale ministrului Andrássy. Ministrul de interne a lansat două ordinațiuni cătră funcționarii comitatensii. Prima ordinațiune se ocupă cu chestiunea incompatibilității în legătură cu poziția funcționarilor administrativi. În ordinațiune se zice, că un funcționar administrativ nu poate ocupa o altă funcțiune secundară, care i-ar răpi prea mult timp și i-ar reține în serviciu. Deasemenea nu poate face parte din direcțiunea unui institut sau a unei alte întreprinderi, a cărei activitate e contrară (?) statului, intereselor publicului și autorității oficiului său.

În a doua ordinațiune ministrul pretinde dela funcționarii, cari sunt aplicați în ținuturi locuite de naționalități, cunoștința limbii respectivei naționalități. În deosebi pretinde aceasta dela fîsolgăbirăi și solgăbirăi, cari stau zilnic în contact cu poporul dela țară.

FOILETONUL GAZ. TRANS.

Nu!

Comedie într'un act,

trad. după germană de Moșul.

PERSOANELE:

Vasile Luncanu.
Zorița, soția lui.
Nicu Moroianu, medic.
Oli, soția lui.

Camera mobilată bogat. Spre dreapta și stânga uși laterale. În fund ferestri și uși de sticlă, cari ies spre grădină.

Scena întâia.

Luncanu, Moroianu, Zorița, Oli.

Oli. (și ia pălăria și salul în mână.)
Zorița. Vrei să pleci cu tot prețul?
Nicu. Mai rămânem nițel, Oli dragă?
Oli. Nu, nu rămânem!
Nicu. Înainte de patru oare nu-ți găsești prietina. Acum sunt numai trei. Mai rămâi.

Oli. Nu, nu rămân.

Nicu. Este așa de neplăcut îndată... după masă...

Oli. Dar, bărbătelule, totdeauna vrei să mă contrazici?

Nicu. (mirat) Ți-am contrazis eu?
Oli. Ei ați, auzit acum cu toții?
Nicu. (sec). Da, da, draga mea, am contrazis.

Oli. (și așează pălăria înaintea oglinzii).
B'ne, iați dară pălăria!

Vasile. N'avem de gând să ieșim și noi?

Zorița. Imi pare rău.
Vasile. Dar, viz'ita trebuie să o facem.
Zorița. (rugându-se). Astăzi, nu.
Vasile. Cum zici tu.
Zorița. Atunci mergem la teatru.

Vasile. Într'o seară atât de plăcută de vară?

Zorița. (cu ton rugător). Piesa imi place atât de mult!

Vasile. Ai văzut-o deja de șapte ori.
Zorița. Nu face nimic.
Vasile. Bine, cum vrei tu.
Oli. Adio, Zorița.

Nicu. Eu mă recomand.

Zorița. Și d-ta vre-ai să mergi?
Nicu. Nu trebuie să-mi însoțesc nevasta?

Zorița. D-ta ai fi mai rămas bucu-

ros... nevasta d-tale este așa de urăcioasă... atunci să-i dea bărbatul meu brațul.

Nicu. Bărbatul d-tale?
Zorița. Așa-i Vasile, tu ești atât de bun?

Vasile. Dar, dragă tu știi...

Zorița. Te rog ascultă-mă!

Vasile. Dacă... (cătră Oli). Este permis să-ți ofer brațul?

Oli. Nu!

Zorița. Oli!

Oli. Nu vreau.

Nicu. Asta o știam înainte. Ea merge mai bucuroasă cu mine.

Oli. Așa crezi? Iți place că nu vreau să merg cu dl Luncanu? Nu cumva ești gelos? (Râzând) Prietina să nu începi cu de acestea. Și acum ca să te pedepsesc... domnule Luncanu, dă-mi brațul!

Nicu. Eu voi veni după tine.

Oli. Ba nu, nu! Pentru că nu poate omul povesti neconturbat, când tot așteaptă să vină cineva după el. Adio, Zorița. Trimite-i afară dacă-ți se urăște de el... mănă te voi vedea la mine acasă. Adio gelosule, și te îndreaptă.

Vasile. Îndată mă voi întoarce Zorița. (Conduce pe Oli spre dreapta.)

Zorița. (Să aruncă într'un jet și suspina tare)

Nicu. (se așează de asemenea, apoi speriat sare în sus) Ce înseamnă astea? Dumneata suspini?

Zorița. Și dacă suspini?

Nicu. Ce-ți lipsește?

Zorița. Nimic.

Nicu. (sec). Atunci nu suspina așa de înfricoșat, că se înspăimântă oamenii.

Zorița. Așa tare am suspinat!

Nicu. Aproape ca o locomotivă.

Zorița. (Suspina).

Nicu. Iară ești strânsă prea tare?

Zorița. Iți bați joc și d-ta?

Nicu. Și eu? Dar cine-și mai bate joc afară de mine?

Zorița. O, lasă-mă!

Nicu. Dragă prietină, la o femeie măritată de trei luni, niște suspine atât de profunde pot fi chiar foarte bătătoare la ochi.

Zorița. Crezi d-ta?

Nicu. (parodiând.) O, nenorocita de mine! Ce monstru de bărbat mi-am căpătat! Frumosele mele visuri din tinerețe! Pierduta mea libertate?

Zorița. Și dacă aș avea temeiul să vorbesc astfel?

Ce mai e cu Croații?

Mulți își pun azi această întrebare, însă nu li-se poate răspunde de cât sfātuindu-i să mai aibă puțin răbdare, până ce va fierbe mustul și se va limpezi puțin vinul după viitoarele alegeri pentru dieta croată.

Firește că lucrează din răsputeri nu numai rezoluționiștii, adică partidul coaliției sârbo-croate care a avut până acuma majoritatea, ci și Banul Rakoczay, care vrea să-și creeze un partid sau, mai bine zis, vrea să aducă iarăși la putere „partidul național”, care a fost căzut cu atâta rușine la alegerile dietale.

Conducătorul de odinioară al partidului național croat și fost ministru Dr. Tomašić, a convocat pentru scopul acesta o adunare, care a fost bine cercetată, dar la care nici grupul baronului Rauch, nici grupul lui Dr. Sumanovici n'au luat parte.

In această adunare Banul Rakoczay ș'a cetit programul său.

Sămburele programului se referă la *pragmatica căilor ferate*. Banul declară că stă pe baza pactului ungaro-croat dela 1868, că va executa aceasta lege în tot cuprinsul ei și în consecință va scuti limba națională croată între marginile legii.

Disarmoniile existente cu privire la interpretarea legii, Banul se va nizuși să le delăture în înțelegere cu guvernul ungar și, dacă aceasta nu va succeda, vor fi convocate deputațiunile regnicolare, spre a rezolva asemenea întrebări în înțelegere și definitiv.

Afară de aceasta Banul a făcut o *gramadă de promisiuni*. Eată-le :

In Budapesta se vor sistematiza 30 de stipendii pentru împiegății de drum de fer croați. Pe tablele oficiilor comune vor fi în viitor numai inscripții, croate. In ministerul de agricultură ungar se va înființa o *secție croată*. In fruntea secției croate in ministerul de finanțe va fi pus un funcționar cu rang mai mare, ca să poată avea mai multă influență.

La oficiile comune, care au sediul in Ungaria, cum e Curtea de Compturi comună, se va numi un număr proporțional de Croați. Academia silvică din Agram va fi pusă pe picior regal cu cea ungară. Vor fi construite căile ferate dela *Oguljin* peste *Olocac* la *granița dalmatină*, dela Karlstadt la Motling, precum și căile ferate secundare dela Ilok la Mitrovitz, dela Vukovar la Raka, dela Slancamen la India.

Guvernul comun va face regularea râurilor *Savei*, *Dravei* și *Kulpă*. Vamele din fosta graniță militară se casează. In politica tarifală Croația va fi pusă pe picior egal cu Ungaria. La *investițiunile* pentru *meserii* și *industrie* Croația va participa in mod corespunzător. Guvernul va duce in deplinire *secarea* ținuturilor mlăștinoase de-alungul *Savei* la Mitroviza și la Lonja.

Regularea *salariilor învățătorilor poporalii*, precum și *regularea avansamentului funcționarilor autonomi* este unul din punctele principale ale programului. Guvernul va prezenta proiectul de lege pentru *tribunalul administrativ* precum și proiectul de lege asupra votului universal.

Nicu. D-ta?

Zorița. D-ta, care ai pe bărbatul cel mai bun, cel mai blând, care te poartă pe mâni?

Zorița (isbușind) Tocmai asta e nenorocirea mea!

Nicu (fi cercetează pulzul) Scuză, avem exemple, că frigurile cele mai periculoase încep cu puțină aiurare...

Zorița (măhnită). Gluma d-tale nu-i potrivită.

Nicu. Intr'adevăr, te plângi contra bărbatului d-tale? Eu, dacă aș fi fată tânără, și fantazia mea și-ar închipui persoana ideală a unui bărbat tânăr, frumos, bogat, stimat plin de spirit, bun, blând, și așa mai departe... și așa da de bărbatul d-tale, aș striga *evrica!*... când adică aș înțelege greșite... ceea ce românește însemnează: Pam găsit.

Zorița. Da, bărbatul meu este bun, frumos, de spirit, dar...

Nicu. Dar?

Zorița. El nu poate zice nu!

Nicu. Dă-mi voie să caut pulzul.

Zorița. Vorbesc liniștită și cu toată seriozitatea! Când mi-a cerut mâna bărbatul meu, îmi găcea pe ochi toate dorin-

te. Espunerile Banului au fost mult aplaudate.

Dr. Tomašić a zis in cuvântul de deschidere, că partidul național nu impută coaliției sârbo-croate nepatriotism, ci numai că neavând școală politica și necunoscând legile de drept public, a produs un chaos. Și partidul național condamnă ori ce încercare de a introduce limba maghiară ca limbă oficială in oficiile comune din Croația, precum și orice încercare de a schimba pactul unilateral. Partidul național nu vrea să fie cu ori ce preț guvernamental, el este însă gata de a intra in lupta electorală spre a grupa in jurul său elementele conservatoare.

Au mai vorbit și alții in senzul că e neapărat necesar, ca să se realizeze toți amicii pactului ungaro-croat.

Promisiunile Banului au fost clocite la Budapesta, unde prin ele au voit să le vină in ajutor oamenilor lui Rakoczay ca să aibă șanse la alegeri.

Vom vedea ce va mai fi!

9586/907 număr

bft

Ō felsége a király nevében!

A marosvásárhelyi kir. törvényszék mint esküdt bíróság, a Bodó Sándor kir. törvényszéki elnök elnökölte alatt, Páry László [kir. járásbíró, Dr. Csiki Kálmán kir. törvényszéki bíró, valamint Dr. Telegyi Lajos kir. törvényszéki aljegyző mint jegyzőkönyvvezető részvétele mellett, a kir. ügyészség 1907 évi 1800 számú kelt vád iratában Branisce Viktor elleni igazgatás vétsége miatt foglalt vádfőlőtt, a kir. törvényszéknek 1907 évi 8292 számú alatt kelt végzése folytán Tar Gábor kir. altábornagy mint közvédelmi vádlottak és Dr. Mánium Cassiu mint védőnek jelenlétében 1907 évi December hó 12 napján megtartott nyilvános fő tárgyalás alapján a vád és védelem meghallgatása után következőleg

ítélt.

A kir. törvényszék mint esküdt bíróság:

Branisce Viktor, nagysínki születésű, brassói lakos, 32 éves, görögkeletű vallása, lapszerkesztő, vagyontalan, jogot végzett, hadnagy a cs. és kir. 82. gyalogezredben, vádlottat, mint hogy az esküdtek a hozzájuk intézett következő

»Főkérdés«-re.

Bűnös-e Branisce Viktor vádlott abban, hogy a »Gazeta Transilvanieie« című Brassóban megjelent lapnak 1907. évi Aprilis hó 4-én kiadott 65. számában »Merg orbisz inainte« felirat alatt közzétett cikknek a vádiratban megjelölt szavaival, mint felelősszerkesztő egyik nemzetiséget, a másik ellen gyűlöletre igazgatta?

»hénél több igen-nel feleltek,

bűnösnek mondta ki a btk. 172 § 2-ik bekezdésében meghatározott igazgatás vétségében;

S ezért a btk. 172 § 1. bekezdése alapján a btk. 91 § alkalmazásával 5 (öt) napnyi államtöbbszóra és az 1892 évi XXVII t. ez.

tele... aceasta mi-a plăcut, aceasta era dovadă că mă iubia serios. Am devenit soția lui, dar Vasile a rămas ca și mai înainte, același amant, adică îndrăgostit, prevenitor.

Nicu. Și îndatorirea asta nu-ți mai place?

Zorița. Drept spunând, nu-mi place. Omul, care e prea îndatoritor, se face slabiciune. Eu pot cere, ce vreau, și chiar dacă aceasta nu se unește cu dorințele lui, cu principiile, cu vederile lui... el totuși mi-o împlinește. Aceasta e slabiciune. D-ta ai auzit... eu nu vreau să fac vizită, deși se cere să fac, el lasă după mine... vreau să mă duc în teatru, lasă după mine... eu îl trimt cu soția d-tale, să duce bucuros... asta e slabiciune! Femeile însă nu vor să aibă un bărbat slab, ele vor să aibă un bărbat cu voință tare, pentru că voim să avem un razim în el. Ca fată, când nu eram de o părere cu cineva, de câte ori stăteam la îndoială, ce să fac, cum să mă hotărâsc? Cum simțiam atunci, că în viață am trebuință de un razim! După ce m'am măritat, mă bucuram, că in bărbatul meu îmi voiu găsi razimul dorit... dar nu l'am găsit.

Nicu (serios). Poate că ai dreptate. Și nici odată n'a zis nu?

3§-ban meghatározott czélokra fordítandó, a marosvásárhelyi kir. ügyészséghez 15 nap alatt, különbeni végrehajtás terhe alatt befizetendő, s ennek elmulasztása folyamán képen az 1848 évi XVIII l. cz. 30 § 3 pontja alapján a »Gazeta Transilvanieie« című, Brassóban megjelent lap biztosítókából levonandó, s ki nem létére esetében ezen lap felelős tulajdonosa, kiadója vagy szerkesztője egyéb javaira is vezetendő végrehajtás utján behajtandó, s behajthatlanság esetén 5 (öt) napi állami fogházra átváltoztató 100 (száz) korona pénzbüntetésre ítéli.

Elmarasztalja vádlottat az eddig 20 koronában felmerült, valamint az ítélet végrehajtásával még felmerülő büntügyi költségek hordozásában, mely költségek az azonban vádlott igazolt vagyontalanságára tekintettel, behajthatlanoknak nyilvánítja.

Az 1848 évi XIII t. cz. 35 §-ban megjelölt következmények terhe alatt kötelezi a »Gazeta Transilvanieie« című lap kiadóját, hogy jelen ítéletet indoklással együtt, jogerős emelkedése után a lapnak legközelebb megjelenő számában közlétegye.

Indokolás

Mint hogy az esküdtek a hozzájuk intézet »Főkérdés«-re »hénél több igen-nel feleltek

vádlottat bűnösnek kellett kimondani a Btk. 172 § 2 bekezdésében meghatározott igazgatás vétségében.

A büntetés kikiszabásánál a bíróság súlyosító körülményt nem talál. Enyhítő körülménynek vette azonban vádlott beismerését, bűntelen előéletét, a tevékenység csekélyebb mérvét, s ezek számára és nyomtatékára tekintettel Btk. 91 §-nak alkalmazását találta indokoltnak, s a kiszabott büntetést arányosnak.

Vádlott bűnösnek mondván ki, öt Btk. 480 § alapján a büntügyi költségek hordozására is kötelezni kellett, mely költségeket azonban az 1893 évi 43 t.-c. 4 § alapján, vádlott vagyontalanságára való tekintettel egyelőre behajthatlanoknak kellett nyilvánítani.

Az ítélet közzétételének az elrendelése a Btk. 584 §-án alapszik.

Marosvásárhelyt 1907. December hó 12-án.

Kodo Sándor

elnök.

Dr. Vastron

jegyző.

9586/907 szám

bft

Végzés

Ezen ítélet jogerős.

Marosvásárhelyt 1907. December 12-én.

Kodo Sándor

elnök.

Dr. Vastron

jegyző.

Legea invoieilor agricole in camera română.

Ședința dela 13 Decembrie v.

D-l G. Panu zice că d. N. Filipescu afirmă că cei dela putere sunt niște ignoranți. Aceasta înseamnă că legile nu trebuie discutate și că noi ar trebui să ne retragem, iar cei dinți ar trebui s'o ia la fugă ministrii. Pentru că tocmelele agricole, Casa rurală, imasurile și toate reformele

Zorița. S'a încercat câte odată, dar... Nicu. Dar...

Zorița (cam rușinată). Când îl rugam, ori plângeam, ori când mă arătam mănișoasă...

Nicu. Lasă după d-ta?

Zorița (dă din cap în semn de aprobare).

Nicu. Și te-ai folosit des de aceste arme istețe?

Zorița. Voiam să-l pun la probă.

Nicu. La probă? așa?

Zorița. Ași putea cere ce ași vrea, cu toate isbutesc. In cele trei luni dela cununia noastră, o singură dată n'a zis un nu hotărât. O, numai odată dacă ar fi energic față de mine, i-aș săruta mâinile, i-aș cădea la picioare și apoi m'ași alipi de el cu toată încrederea.

Nicu. Păcat!

Zorița. Ce e păcat?

Nicu. Că nu putem schimba unul cu altul.

Zorița. Schimba?

Nicu. Nevasta mea pătimește tocmai de scăderea contrară. Bărbatul d-tale nu zice niciodată nu, nevasta mea zice totdeauna nu.

(Va urma.)

sunt contra științei, nepotrivite vremilor de azi?

Din vreme trebuie să luăm măsurile necesare pentru ca de-odată organizația Statului nostru să nu se dărâme, într'o zguduire ca cea din Rusia. De ce să admitem ideea d-lui Take Ionescu că numai decât trebuie să avem o proprietate mare? Au existat proprietățile mari și în Franța, — astăzi nu sunt. Patru zguduiri successive au apropiat în Franța pe cei de sus cu cei de jos, și i-a nivelat în societatea actuală. Ca în Franța a fost în Germania și în alte țări. De ce nu s'ar face și la noi o nivelare. O apropiere între conducători și țărani. O asemenea nivelare urmărește noul proiect de lege.

D-l N. Iorga, zice că noua lege e bună în multe părți, dar e o lege beteagă ca mai toate legile noastre.

Vorbeste de Kogălniceanu zicând că acest prieten al țărănilor era mintea cea mai luminată a secolului trecut. Generația de astăzi nu e așa înzestrată cu puteri de luptă ca cea trecută, și totuși Kogălniceanu, de și avea de luptat cu toți boierii și fi de beizadele, — cu oameni de valoare ca Barbu Catargiu, — totuși Kogălniceanu a dus la bun capăt lupta, și a făcut legi favorabile țărănilor, la 1864.

Noua lege nu-i o lege de inovație, ca cea dela 1864, ci o simplă lege de poliție, de care avem nevoie în împrejurările de față. Această lege de poliție va alunga obiceurile medievale, cari dacă prin legea din 1864 au fost alungate pe ușă, au intrat înapoi prin fereastră.

In împrejurările de față, n'ar trebui să se obiiceze că s'ar călca Constituția prin noul proiect, căci această Constituție nu e un product al neamului nostru, este o haină vechiă, dansa putea fi bunișoară la 1866, poate să fie foarte rea la 1907.

Spune că libertatea nu înseamnă că cel liber nu mai are nevoie de nimic, că nu-i e foame, că nu-i e frig, etc. Așa ar fi libertatea, dacă omul și în specia noastră țărănu, ar fi un animal metafizic. Țărănu numai prin munca lui există. Munca trebuie să-i fie protejată; libertatea n'are de cât să se întoarcă de unde a venit. Țărănii sunt exploatați în Moldova de evrei, cari formează adevărate dinastii și sunt suverani în unele județe. Moșnenii noștri au nevoie să fie călăuziți, și lipsa unei călăuziri i-a aruncat în sărăcie. După statisticele noastre nu trebuie să ne luăm, căci nu sunt exacte.

Dacă găsiți că e așa de bună starea țărănilor și de periclitată a proprietarilor, de ce nu schimbați, de ce nu treceti în locul țărănilor. (Aplauze).

Nu sunt țărani mai cumiți și sfoși ca ai noștri. Ei sunt oameni, cari au pățit multe, cari peste dreptul lor nu trec. Așa sunt de blajini, de blânzi în cât Rușii îi porecesc oi.

Spune că legea islazurilor, adusă de două partide, e ceva extraordinar în obiceiurile noastre, e ca un copil care ar avea doi tați. (Haritate). A curs destul sânge din oala aceasta țărănească, a curs sânge nevinovat cu ocazia salvelor ce niște inconștienți au tras și în cei cari n'au participat la răscdale (Aplauze).

Celor cari spun, că fără proprietatea mare nu putem trăi, le răspund restabilind adevărul istoric. Ștefan cel Mare cu țărănii și boierii au câștigat războaiele și dacă a fost învins la Războieni, cauza e că a rămas numai cu boierii. Puterea noastră e în țărănu proprietar de pământ, și de când dispare țărănu proprietar de pământ, începe rușinea noastră. (Aplauze).

Țărănu nostru in totdeauna a așteptat totul dela Stat. E deci natural că Statul, care s'a mesteacat in totdeauna in trebile lui, să-i ocrotească mai departe.

In Bucovina cea dinți grijă a Austriacilor a fost să supere pe boierii la un regim și să dea țărănilor islazuri. Tot așa in Basarabia și in Ardeal. Comparăți starea țărănilor noastre din jurul hotarelor noastre cu cea din țară. Trebuesc legi mult mai largi, ca acelea de acum și doresc ca actualele partide să le facă, pentru ca nu un alt partid, printr'o zguduire socială să le realizeze.

Să vândă Statul moșiile sale! Nu înțeleg, să ne vândă moșiile societăților de bine-facere, sau moșiile societăților de asigurare! Înțeleg să se vândă moșiile boierilor, cari auș datorii in piață și incurcă lumea! O cîtușie mai drastică dela Credit ar face o frumoasă curățire. (Aplauze).

Spune că între inutilitățile momentului de față, este arendașul. El face cel mai mare rău țării și in primul rând trebuie desființat. (Aplauze).

Nu crede, că cei chemați să aplice legea o vor aplica sincer. Trebuesc oameni siguri, și cari să nu se cîtine după cum bate vântul politic.

*) Tonul pe e.

D-l Dim. Sturdza. Spune că nu-i nimic nou sub soare și că e mare pretenția d-lui Iorga, care vrea să găsim ceva nou sub soare.

Sediința de noapte.

D-l Matei, deputat țaran din Bacău, arată cât e de rea starea țaranilor sub regimul actualelor contracte. Crede, că proiectul în prima lui formă a fost o alifie vindecătoare — acum însă a pierdut mult din bunătate. Acordul a adus o mare nedreptate. Escluderea răzășilor dela izlazuri este o nedreptate, care va provoca mari nemulțumiri.

D-l Matei vorbește la acest punct cu mare căldură și declară, că la discuția pe articole va stărui din răspuneri ca să amendeze legea în acest sens, apelând la sprijinul »domnilor conservatori« al »domnilor liberali« și la al deputaților colegiului al treilea. A produs impresie apăsătoare că proprietarii, ca să vină în ajutorul țaranului, care se scoală când ei se culcă, mănâncă pe când ei încă dorm și muncește în arșița soarelui spre a le produce bogăția, pe când ei stau la clipe reci.

D. Iarca, un vechiu liberal a vorbit contra proiectului. Afirmă că reformele propuse de guvern, mai ales după răcoale, sunt cu totul insuficiente. D. Iarca combate teoria d-lui Ioan Lahovary despre bunăstarea practică a țaranilor pe care ar dovedi-o excedentul nașterilor, lipsa emigrării etc. D-sa citează anume și date opuse celor ale fostului ministru de domenii.

D. Iarca citează diferite contracte agricole, din care reiese starea nenorocită a țaranilor, cerând cele mai largi măsuri în favoarea țaranilor. D-l Iarca e mare proprietar și mare arendaș având în arendă — după cum spune — peste 70,000 hectare.

Alegerea de funcționari la Făgăraș.

„Țara Oltului“, ziarul celor trei fruntași, cari conduc azi trebile Românilor făgărașeni, conține următorul caracteristic raport despre cele întâmplate la 23 ale lunii curente:

Am trecut peste aceasta dată (alegerea funcționarilor comitatensii la 23 Dec. v.) de mare importanță, pentru un ciclu de șase ani de zile, din viața popoului nostru de aici. Și conștrâni suntem să constatăm dela început, că bucuria inimilor noastre nu este deplină din unele considerațiuni. (Din care? — nu se spune! Red. G.) Dar în considerarea împrejurărilor locale (!) ce în mod fatal și măiestrit ni s'a creat, apoi trebuie s'o recunoaștem, că s'a făcut, din partea conducătorilor noștri de aici, tot posibilul. (Cum să nu? Red. G.) și s'a recurs la toate mijloacele ce numai și le poate acuirea cineva ca să salveze situația Românilor în comitatul cel puțin în condițiile de până acum. (Condițiile de până acum cu doi Români scoși din funcție și înlocuiți cu unguri? Bună părere mai au domni conducători despre mijloacele ce și le-au »acuirat«! — Red. G.) Anume zicem să salveze situația căci cei inițiați mai de aproape în chestiune știu ce sa intenționează. Iar o luptă făcătoare, cu vizorul deschis, însemna a pierde și ceea ce ai avut până acum. Pentru că rezultatul ultimilor alegeri de membrii în congregație n'a fost cel cu tot dreptul așteptat. (Unde au fost conducătorii. — Red. G.)

Români au ce e drept o majoritate de vro zece voturi în congregație, față de Maghiari, Sași și Evrei la oală luată. Dar conducătorii n'au cutezat a risca o luptă făcătoare. Pentru că pe lângă că ne lipsește o sănătoasă disciplină de partid precum o are, am putea zice, »coalitia« maghiaro-sașo-evreiască din comitat, apoi între membrii români ai congregației sunt elemente, dintre cari dela unele nu știu, iar dela altele nu poți pretinde să-și păstreze independența la votări. (Pe calea aceasta »conducătorii« vor ajunge ca la viitoarele alegeri s'aleagă tot unguri! — Red. G.)

Pe lângă acestea probabil că comitele suprem turli sub povara instrucțiilor de sus și ingerințelor stăruitoare ale micilor »sfemici« de jos (Sărmanul de el! Red. G.) ocolea cu intențiune, anticiparea ori cărei declarațiuni categorice, până nu... (până nu i-a succes a câștiga pe conducătorii inițiați mai de aproape pentru programul său... Om înțelept! R. G.)

În astfel de împrejurări, situația conducătorilor noștri era cât se poate de grea. (Cum nu, când erau turliți sub povara fișanului care are instrucția să înainteze și să bage cât mai mulți unguri în funcțiuni. — Red. G.)

Comisiunea aleasă de constătuirea din presară după o serioasă discuție a emis din sânul său pe d-nii Dr. N. Șerban, Dr.

Ioan Șenchea și Dr. O. Vasu, ca numai decât să meargă la comitele suprem. Și s'au dus. Erau oarele zece seara, când au plecat acești fruntași, și vânoș esmiși ca să-și achite datoria. Și erau oarele 1 și jum. din noapte când abia s'au reintors să spună comisiunei și celor interesați rezultatul pertractărilor ce au ținut trei oare. (Și s'au sfârșit cum s'au sfârșit! Red. Gaz.)

Cronica din afară.

Procesul deputaților primei Dume. — Din Petersburg se anunță, că procesul contra semnatorilor proclamațiunii din Wiborg continuă. Socialistul Ischevici a declarat că a semnat proclamațiunea pentru a arunca scântela revoluțiunii în popor. Judecata istoriei îl va achita. El a zis că judecătorii sunt inimizii poporului. Atunci președintele l-a detras cuvântul. Un caucazian, pus de asemenea sub acuzație, a apărut în costume de deținut al închisoarei și a descris suferințele îndurate în prevenție. Acuzatul a leșinat în decursul interogatorului. Sediința a fost suspendată timp de trei ore. După reluarea dezbaterilor germanul Dietz a descris suferințele îndurate de coloniștii germani. Prințul Boratow a declarat că va veni timpul când judecătorii de azi vor sta pe banca acuzaților. Fostul deputat Petrunkevici a protestat în contra modului, în care este formulată acuzarea. El a declarat că manifestul dela Wiborg a fost întocmit nu pentru că era un scop al cuiva, ci pentru că toți îl considerau ca pe un mijloc. El mai declară că recunoaște dreptul monarhului de a dizolva Duma, dar împrejurările speciale în cari se fac aceste dizolvări, constituie o permanentă primejdie pentru reprezentanța națională. Declarațiuni analoge au făcut și foștii deputați Kokovtzin, Nabukov și Semenov.

Prelungirea Sobraniei bulgare. În sediința de Sâmbătă, Sobrania și-a prelungit sesiunea până la 1 Ianuarie pentru a putea vota bugetul.

Nouă conspirație în Rusia. — Poliția secretă din Petersburg a reușit să intre în posesiunea mai multor documente de mare importanță, din cari s'a putut descoperi existența unei organizațiuni teroriste, care plănuia să arunce în aer fortul de la Kronstadt. S'a descoperit un mare depozit de bombe în orașul din apropiere, Nokala. Guvernul a dat ordine severe, ca să nu mai poată intra în oraș pasagerii, dacă pe lângă pașaportul obicinuit nu vor prezenta și acte speciale pentru dovedirea identității lor.

Armata japoneză în Mancuria. Ziarului »Times« i-se scrie din Peking, că e greșită credința, cumcă Japoniezii au retras armata lor din Mancuria. Partea de sud a țării până la graniță este ocupată de trupe japoneze. Trupele sunt puse sub conducerea generalului Ando. Se mai află 6 batalioane de infanterie sub comanda generalului Uschima.

Dealungul liniei ferate circulă patru, cari pătrund în vagoane și dau loc la mari nemulțumiri din partea pasagerilor.

STIRILE ZILEI.

— 17 Decembrie v.

Comune vrednice. Comunele bisericesti gr. or. române Bocșa-mont, Doman, Măniom și Reșița-mont. din tractul Bocșa, cele din urmă comune, mici cu puțin peste 100 numeri de casă, au completat salariile și cuincenalele învățătorilor, conform legii noi. Tot asemenea comunele: Almaș, Hălmagiu, Tisa, Țermure, Jonești, Lescioara, Leasa, Poenar și Țihoești din com. Arad.

Onoare lor!

Alegerea de funcționari din comitatul Bistrița-Năsăud. În congregația comitatensă ținută Luni 23 Decembrie n. au fost realesi: funcționarii cei vechi și anume: viceșpan Gottfried Lani, protonotar Dr. Leon Scridon I, viconotar Dr. Albert Krätuer, II. viconotar László Czirjék, III. viconotar Dr. Béla Felszegi; president al sedriei orfanale: Iohann Alzner, asessori: Procopiu Culean, Ioan Șerban și Dr. Iános Kriza, notar la sedrie Ioan Corbul. Primpretori: Dr. Imre Hunyadi, Aladár Urány, Zoltán László, George Hozsda, pretori: Arpad Schmidt, George Vartic, Carl Dör, Gustav Gondosch, Michael Philippi, Victor Schiffbäumer. Fișcal al comitatului a fost numit d-l Dr. George Linul. Comitele suprem a numit funcționari-onorari pe următorii: fișcal: Dr. Iosif Brecher, primmedici com. pe Dr. Gáza Hajnal și Dr. Iosif Haimann; primpretor A. Schmidt, C. Dör și Dr. B. Felzegi; pretori onorari: Vasile Ghetie,

conte Aristid Logotethi și Barnabás Krúzselyi.

Necrolog. Direcțiunea cassei de imprumut și păstrare »Mielul« din Poiana aduce la cunoștință moartea membrului său George Ghișe întâmplată la 25 Decembrie st. n. 1907, în etate de 70 ani. Înormântarea regretatului defunct a avut loc Sâmbătă, în 28 Decembrie n. Odihnească în pace!

Cauțiunea ofițerilor. Monitorul oficial al armatei comune publică noul regulament privitor la cauțiunea ofițerilor în caz de însurătoare. Acest regulament stabilește următoarele sume: sublocotenentul 60,000 cor., (sublocotenentul aplicat în bransa de contabilitate și la manutanță precum și funcționarii militari cl. XI, cari au rangul de sublocotenent plătesc 30,000 cor. cauțiune). Locotenentul, locotenent-auditorul și medicul-locotenent 50,000 cor. (Cei dela manutanță, contabilitate și funcționarii de cl. X. 25,000 cor.) Căpitanii din statul major 60,000 cor., căpitanii din armată comună, căpitanii-auditori și medicii de regiment 40,000 cor. (cei dela manutanță, contabilitate, 20,000 cor., iar funcționarii militari de cl. IX 15,000 cor.) Locotenent-coloneli și coloneli din statul major 50,000 cor. Ofițerii, cari au ranguri mai superioare se pot insura fără cauțiune. Cauțiunile de mai sus se referă la ofițerii, cari au implinit 30 ani (afară de cei dela manutanță.) Ofițerii, cari încă n'au implinit 30 de ani, plătesc o cauțiune cu 50% mai mare.

Contra reomei. D-l Victor Rytko, despre care am făcut amintire în numărul trecut, va ținea mâne între orele 3—4 p. m. o prelegere publică în sala dela otelul »Central«, explicând metoda sa de a cura omenii de reumatism și alte boli. Este în interesul celor suferinzi de a lua parte la această prelegere, cu atât mai mult că d-lui de Rytko îl premerge iama a fi curat numeroși pacienți, fără medicamente ci pe baza experiențelor sale. De altfel d-l Rytko va sta în Brașov încă 8 zile, având locuința în otelul central, unde acordă consultări.

Dela societatea meseriașilor români din Blaj. La conferința de Duminecă, serie »Unirea«, a vorbit prof. Aron Deac înfățișându-ne în conturi generale stările sociale din Franța, Englitera și Ungaria în veacul al 18-lea în special felul cum s'au dezvoltat industria și comerțul. Vorbirea d-lui prof. Deac a fost ascultată cu viu interes. Au urmat două declamări; apoi d-l Dr. Chețianu ni-a plimbat cu Skiepticonul prin Italia, arătându-ne icoane succese de biserici monumentale; erupțiunea Vezuului și orașul Palermo. Publicul a rămas mulțumit, de cele arătate. Duminecă în 29 la orele 5 a vorbit d-l prof. Dr. Octavian Prie. Au fost proiecțiuni cu Skiepticonul.

Terorizările comitetului bulgar în Macedonia. Comitetul bulgar continuă în Macedonia terorismul în contra conaționalilor. În ziua de 20 Decembrie șapte bulgari au fost asasinați pentru că au fost bănuți de a fi trădat banda bulgară care în ziua de 19 Decembrie a avut o ciocnire cu trupele turcești.

Frigul din Rusia. În Petersburg domnește un frig puternic. Termometrul arată 36 grade sub zero. Afară din oraș frigul e de 39 grade sub zero.

Ministru rus amenințat cu moartea. Ziarul rus »Segodnia« anunță că soția ministrului de instrucțiune Kauffmann se află greu bolnavă, din cauza emoțiilor ce i-au produs numeroasele scrisori de amenințare pe cari le primește soțul ei din partea partidului »adevăraților ruși«. Kauffmann e cunoscut ca partizan al drepturilor egale pentru evrei, și a luat în această privință o atitudine francă. Din această cauză el este omul cel mai persecutat de către »adevărații ruși«. S'au luat mari măsuri pentru siguranța persoanei sale.

Holeria în Asia. Din 5640 pelerini sosiți la Medina din Yambo, Meca și Damac, 122 au murit de holeră.

Bibliografie.

Prospect pentru tovarășii de teatru. A apărut: Prospect pentru înființarea organizarea și susținerea tovarășilor și reuniunilor de teatru, precum și a unei trupe teatrale de artiști români la noi în țările de sub coroana sf. Ștefan ca îndreptariu pentru artiști, diletanți și pentru întreg

publicul românesc doritor și iubitor de artă națională, compus și edat de preotul Ioan Baciu, membru fondator al societății pentru fondul de teatru, bărbat de încredere al comitetului acestei societăți și vechiu diletant.

Proverbele Românilor din România, Basarabia, Bucovina, Ungaria, Istria și Macedonia, de Iuliu A. Zanne, operă premiată de Academia română, constă din 9 volume mari cam de 950 pagini se poate procura dela tipografia și librăria A. Mureșianu, cu prețul de 40 coroane, broșat, iar legat luxos în piele și aur 76 coroane. Atragem atențiunea amatorilor asupra acestui op prețios și însemnat, care ar putea să servească ca cel mai frumos și prețios dar de Crăciun și anul nou și care ar fi o prețioasă podoabă pentru fiecare bibliotecă mai de samă. Opu se poate procura și plăindu-se în rate, dacă se asigură prețul valoarei lui, iar dacă se cumpără în compt fix, cumpărătorul primește 10% rabat.

„O rosă veștejită“ cu text nemțese după Heine și românesc de Matilda Cugler-Poni pentru voce și pian. Prețul 1 coronă, plus 5 bani porto.

ULTIME STIRI.

Budapesta, 30 Decembrie. Comitetul central al social-democrațiilor din Ungaria, a decis să convoace o mare adunare publică, a tuturor socialistilor din țară, care să discute asupra măsurilor, ce va trebui să le ia partidul social-democrat, împotriva guvernului Wekerle, silindu-l să prezinte Camerei proiectul relativ la reforma electorală. Guvernul se teme de această mișcare a socialistilor, cari plănuiesc o grevă generală în întreaga Ungarie.

Constantinopol, 30 Dec. La ultima notă prezentată Porții de către ambasadorii statelor străine, Poarta a răspuns că-și va da silința, să execute pretențiile marilor puteri. Poarta crede că planul ei de a pune pe membrii comisiei financiare, într'un rang cu ofițerii dela jandarmerie, va fi primit și din partea ambasadorilor străini. Nu dubitează, că la această se vor învoi și guvernele europene. Faptul acesta însă se comentează astfel, că Poarta prin aceasta vrea numai să trăgăneze chestia reformelor din Macedonia.

Paris, 30 Decembrie. Piquart, ministrul de războiu francez, a dat ordin, pentru plecarea noilor trupe în Maroc. Ziarul naționalist francez, »Eclair«, scrie, că prin acest nou pas Franța a apucat pe un drum foarte periculos. Din acest amestec al Franței se poate naște iarăși un conflict european.

Madrid, 30 Dec. La »Banca țării« s'a descoperit un furt de 3 milioane de franci. Casierul băncii a dispărut. Se ia ca sigur, că dânsul a furat banii.

S'a început o anchetă severă, de oarece se crede că însuși directorul băncii e implicat în chestie.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branicea.

Mamelor care laptează

singure copilașii lor, dă puteri nouă Emulsiunea lui Scott. Emulsiunea lui Scott are gust bun, escită apetitul și mistuirea dă

Putere de sănătate

și întărește întreg organismul. Totodată influențează favorabil și asupra micului copilaș devenind frumos și robust. — O mare bucurie pentru iubitorii părinți. (7)

Veritabilă numai cu marca pescarului ca semn de garanție a procedurii Scott. Prețul unei sticle originale 2 cor. 50 b. Se cumpără în toate farmaciile.

„Călinarul Plugarului“

A apărut în editura tipografiei A. Mureșianu din Brașov „Călinarul Plugarului“ pe 1908.

Cu aparițiunea lui pe 1908 „Călinarul Plugarului“ intră în al 16-lea an al existenței sale.

Convins fiind că cetitorii acestui călinar îi vor face și de rândul acesta o bună și caldă primire, începând dela țărâna noastră până la frunzașul pela oras, nu le vom înșira multe vorbe, ci îi vom invita cu frățescă dragoste să-l cumpere, să-l citească și să-l răspândească, ca pe un călinar de care nimănui până acuma încă nu i-a părut rău că a dat pentru el puținii bani ce costă.

În partea întâia a „Călinarului Plugarului“, aducem datele calendaristice în toată estensiunea, după cari urmează îndrumările necesare, privitoare la poșta, telegraf, la taxele pentru timbre, competențe etc. Urmează apoi tabela târgurilor din Ardeal, Bănat și țara ungurească după datele oficiale ale ministerului ung. de comerț. Târgurile sunt indicate atât după alfabet, cât și după lunile anului.

Partea economică conține următoarele articole: Pășunatul vitelor și cultura plantelor de nutreț. Rotațiunea în cultura legumelor. Nutrirea galitelor. Ingrijirea gunoului. Semnele vitelor bolnave (de I. Georgescu). Povești. Nutrirea vitelor ostemite. Cum putem desvâța caii de mușcat. Tămăduirea umfăturilor la vite. Aerul resuflat. Nutrirea porcilor. 10 porunci pentru mulsul vacilor. Contra vacilor cari își ascund laptele. Tămăduirea pomilor cu scoarță bolnavă.

Partea literară are următoarele articole: Tribunalul (de Ioan Rodina). Cântecul plugarului (de Z. Bărsan). Rugăciune (de O. Goga). Îmbălbâzirea îndărătniciei (trad. liberă după Georges Cousteline de V. Stoica). Din traista lui Mos Noia-Oardin. Tiligraful. Glume. Măcar capră, măcar țap. De când a fost pușca pistol. Tocmai pe tocmai. Țiganul potcovit. Cinstea sau numele bun.

Printre articolele de mai sus sunt mai multe ilustrațiuni reprezentând: Dela excursiunea studenților dela gimnaziul român din Brașov în Italia: Lângă Torre-Annunciata, Pompei, Roma-Palatin. Biserica din Cebea. Mănăstirea dela Isver. Iosif Vulcan. Interiorul Mănăstirii de la Sinaia. Un țaran frunțos din România. Sala cavalierilor (Rittersaal) în Hșaga. Monumentul ridicat în memoria contelui Iuliu Andrássy. Dr. Carol Lueger, primarul Vienei. Dr. Weiskirchner, primul președinte ales de parlamentul votului universal din Austria. Româncă din Bran.

Călinarul plugarului costă 40 bani (șleri) exemplarul plus porto postal de 10 bani.

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“ se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunar.

„VULTURUL“

Institut de credit și economii societate pe acții în Diciosănmărtin.

Concurs.

Institutul de credit și economii „Vulturul“ din Diciosănmărtin (Dicsöszentmárton, comitatul Kisküküllő) publică concurs pentru un post de practicant dotat cu salariu anual de K. 960.—

Cei ce reflectează la acest post au de-a documenta că au absolvit cu succes școala comercială și că posed pe lângă limba română atât în vorbire cât și în scris limba maghiară și germană.

Alesului după o prăcășă indeștălititoare i-să pune în vedere încredințarea casei, când are a depune o cauțiune corăspunzătoare.

Petițiunile au de a să înainta direcțiunei institutului până în 15 Ianuarie 1908 scrise cu mâna proprie și postul este a să ocupa îndată după alegere.

Diciosănmărtin, 26 Decembrie 1907.

8122,1-3.

Directiunea.

Pilule purgative zaharisite

ale lui

Philipp Neustein.

(Pilule Elisabeth a lui Neustein.)

Sunt a se pref-ra preparat-lor similare în toată pr v nța. Aceste pilule nu conțin substanțe stricacioase. Se folosesc cu cel mai mare efect la boale de pân-teca sunt ușor purgative, curăță sângele. Foarte folositoare și nevătămatoare la

Constipații,

care este cauza multor boale. Zaharisite le iau bucuros și copii.

9 cutie cu 15 Pilule costă numai 30 b. 1 Sul cu 8 cutii care conțin 120 Pilule costă numai 2 cor. La trimiterea prețului de 2 cor. se espedează 1 Sul franco.

Atențiune! A se feri de imitații. Să se ceară Pilule purgative ale lui Philipp Neustein. Veritabile numai când cutia este provăzută cu instrucție și cu marca protocolată de scut, cu tipar roșu și negru Sf. Leopold și subscrierea „Philipp Neustein, farmacie“. Invălitorele scutite de tribunalul comercial sunt subsemnate cu firma noastră

Farmacia Philipp Neustein la „Sf. Leopold“, WIEN I Plankengasse 6. Se capătă în toate farmaciile. (2935,5-10.)

De vânzare:

Un quant mai mare de altoi de viță clasa I-mă, altoiți în viță americană („Riparia portalis“) după metoda cea mai bună (altoirea forțată) în următoarele specii:

Soiuri pentru vin:		Specialități de masă:	
Rizling italian (Olasz Riz.)	1000 buc. = 200 cor	Chasselas blank	100 buc. = 22 cor.
Șmighiră (Som, Furmint)	„ = 200 „	Fontainebleau	„ = 24 „
Moi (Mustos fehér)	„ = 200 „	Madelaine Angevine	„ = 22 „
Mestecați (Vegyes borfaj)	„ = 180 „	Passatutti	„ = 24 „
Galbini (Mézes fehér)	„ = 200 „	Muscat Hamburg	„ = 30 „
Aramon (Aramon)	„ = 180 „	Souvenir de mileniu	10 „ = 4 „
Goarnești (Járdovány)	„ = 200 „	Kosuth Lajos	10 „ = 3 „
Fetești (Léányka)	„ = 200 „	Csaba gyöngye	1 „ = 1 „
Altoi clasa II	1000 buc. = 100 cor.		

Perseci de 3 ani înălțime până la 2 1/2 metri 1000 buc. = 30 cor. Soia (circa 100 kilogr.) 1 kilogr. = 50 fil.

La comande mai mari vând și pe schimb pe lângă caventi buni, termenul solvirii 1 Octomvrie 1908.

La comande rog a se trimite 1/3 anticipatiune, adresa să se scrie legibil indicându se poșta sau stațiunea căii ferate. Pachetarea se va face cu ingrijire socotindu-se spre seze proprii. Reclamațiunile se iou în considerare, dacă sunt făcute cel mult la trei zile după primire.

Szancsal, u. p. Balassfalva.

(9969,18-10)

Ioan Bărbat,

învățător, absolv. al curs. de vierit din Aiud.

STABILIMENTUL DE ACID CARBONIC

a lui MUSCHONG din Baia Buziaș

modern instalat — afară de Kartel livrează prompt ori ce cantitate de

ACID CARBONIC

natural, chemic foarte curat, fluid

din izvoarele cu acid carbonic din Băile dela Buziaș renvitate în toată lumea, pentru fabricarea de apă gazoasă, cârciumarilor, și alte scopuri industriale.

Cel mai spornic acid carbonic natural!

Estras din Analiza institutului Capitalei Budapest pentru probarea chemicaliilor și alimentelor Nr. 465 din anul 1907.

„Miresul și gustul: Normal: conținutul de acid carbonic“: 99.57% Acidul carbonic anal zat corăspunde perfect cerințelor igienice, și pe temeiul abundenței de acid carbonic a se clasifica ca „foarte bun“.

Informații se dau cu plăcere din partea

Muschong's Kohlensäure-Werke und Mineralwasser-Versand in Buziasfürdő.

Adresa telegramelor: MUSCHONG BUZIASFÜRDŐ. — Inter. Telef. 18.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE IN AUR, ARGINT ȘI COLORI

CĂRȚI DE SCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURİ.

REGISTRE și IMPRIMATE pentru tôte speciile de serviciuri.

BILANȚURİ.

Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori. Couverte, in lotă mărimea.

TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.

PREȚURİ-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în etagiul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

Cruce seu stea duplă electro-magnetică

Patent Nr. 88867.

Nu e crucea lui Volta.

Vindecă și inviorează

Nu e mijloc secret.

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă bo-

se da împrejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunei sângelui, anemie, amețeli, vînturi de ureche, bătăie de inimă, agărciuri de inimă, asemă, suțul greu, agărciuri de stomac, lipsa poștei de mîncare, recoală la mîni și la picioare, reumă, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate incurse din tôte părțile lumii, cari prefuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine pôte examina aceste atestate Acel pacient. care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“, de ore-că „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficiu oprit, fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cerostat. Deja înfînătatea crucii mele electro-magnetice e recomandă indeosebi

Prețul aparatului mare e 8 cor.

Prețul aparatului mic e 6 cor.

folosibil la morburii, cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locu de vîndare pentru țers și streinătate etc.

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V.28, Strada VADÁSZ 34, colțul strada Kálmán.